

Turvallisuus 2.0

Turvallisuuden parantamiseksi lähdetään yleensä jo tapahtuneista ja pyritään etsimään niistä se mikä meni pieleen. Muistuttaa vanhoja kouluaikoja, joissa opettajat kiiluin silmin etsivät pienten oppilaidensa papereista virheitä päästökseen toteuttamaan opetuksellista ylivaltaansa sen kuuluisan punakynän kanssa. Oppivatko lapset tuolla menetelmällä? Tuskinpa... Ehkä harmistus ja katkeroituminen oli lähempänä totuutta... Jo tuolloin puhuttiin rapakon takaisten menetelmien erilaisuudesta: kehutaan, kehutaan ja kehutaan... (vaikkei olis syytäkään). Ainakin itsetuntoa se kasvattaa, mikä taas on huomattu maailman turuilla kauppoja tehtäessä. ”Joku” on jo kaupat tehnyt kun suomalainen vielä kuikuilee kengänkärkiään ja miettii uskaltaisko sanoa jotain, ettei vain tee virhettä...

Onneksi nuo ajat alkavat olla ohi meilläkin ja jälkikasvun suusta kuuluu yhä useammin: ”minä, minä, minä...” Toivottavasti tulevaisuudessa ”minä, me, yhdessä...”

Osallistuin elokuun lopulla mielenkiintoiseen seminaariin (International Maritime Incident and Near Miss Reporting Conference), jossa tanskalainen professori Erik Hollnagel valotti uudenlaista turvallisuusajattelua. Tässä Safety-II –nimetyssä ajattelutavassa tuosta yllä mainitusta punakynäperiaatteesta luovutaan ja keskitytään sen sijaan lukumääräisesti huomattavasti suurempaan määrään onnistumisia.

Tavoitteena on ymmärtää miksi joku asia onnistuu ja pyrkiä kehittämään turvallisuutta positiivisen kautta. Tutkittavaa materiaalia on paljon enemmän kuin perinteisessä virheitä etsivässä mallissa ja siten myös mahdollisia toimenpideohjeita on helpompi synnyttää. Perusajatus on pikemminkin ”tee näin” kuin ”vältä tätä”.

Merenkulussa ja erityisesti huviveneilyssä Safety-II –periaate saattaa tuottaa hyviä tuloksia. Jos ajatellaan esim. useampaa sataa kovan kelin onnistunutta rantautumista ja analysoidaan onnistumiseen johtaneita toimintoja saadaan todennäköisesti paljon enemmän materiaalia mietittäväksi/koulutettavaksi kuin toisessa vaihtoehdossa, jossa analysoidaan vain niitä paria epäonnistunutta säpeltämistä. Olen itse vakuuttunut Safety-II:n toimivuudesta ja odotan mielenkiinnolla ajatuksia ja soveltamishdotuksia lukijoilta.

Heinäkuun alussa kiersin ensimmäisen virallisen eskaaderin mukana Viipurin ja Pietarin väliset entiset Suomen pikkukylät. Silmiinpistävää olivat uudet suomalaiset laiturit ja reipas rantarakentaminen, joilla pyritään varautumaan kasvaviin veneilyturistimääriin. Pietarin pääuutisissa kommentoitiin yhteistyöprojektiamme ja palaverissa varakuvernöörin ja muiden ”silmäätekevien” kanssa saimme kerrottua veneilijöiden toiveet infrastruktuurin kehittämiseksi. Luvassa on tiiviin yhteistyömme jatkumisen siivittämänä aktiivista toimintaa ja jonain päivänä ns. rengasreitti (Suomen rannikkoa itään ja Venäjän rannikkoa länteen päivämatkan etäisyydellä toisistaan olevien satamien kautta) on todellisuutta.

Sitä odotellessa hyvää syksyn jatkoa.

Harri Sane
harri@sane.fi

